

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice republike Nataše Pirc Musar
na odprtju Dneva slovenskih odvetnikov**

Maribor, 18. oktober 2024

VELJA GOVORJENA BESEDA.

Spoštovane kolegice in kolegi, drage gostje in gosti,

v prav posebno veselje mi je danes biti tu, z vami, v počastitev dneva slovenskih odvetnikov. Na svoji karierni poti sem opravljala kar nekaj del in poklicev, bila sem novinarka, informacijska pooblaščenka in pred nastopom funkcije predsednice republike tudi odvetnica. In vse to sem opravljala z vsem srcem in zanosom, ki ga lahko rodi le strast in odgovornost do naloge, ki je pred teboj. Z enako predanostjo, energijo ter odgovornostjo zdaj opravljam tudi funkcijo prve ženske predsednice Republike Slovenije.

Za kar nekaj poklicev lahko rečemo, da niso le rutinsko opravljanje del in nalog, ampak so v svojem bistvu poslanstvo, način življenja. To gotovo velja tudi za odvetniški poklic, ki ga, spoštovane kolegice in kolegi, nosite s seboj v svojem srcu, v svojem vsakodnevnem življenju, saj zahteva več kot le strokovno znanje. Zahteva humanost, spoštovanje dostojanstva vsakega posameznika in kar je najbolj bistveno, zahteva spoštovanje resnice in pravice. Odvetniki ljudem prinašate upanje, ko se znajdejo na razpotju; ste njihov glas, ko sami ne zmorejo spregovoriti. Ne gre le za zmago na sodišču, ampak utrjevanje zaupanja ljudi v pravosodni sistem; sistem, v katerega verjamemo in za katerega se borimo. In to je cilj, ki presega vsak posamezen primer – gre za zaupanje ljudi v delo odvetnika, zaupanje, da bo ta v vsakem trenutku deloval pokončno in neomajno ter za stranko storil vse, kar mu predpisi dopuščajo.

Prav je, da se danes za trenutek ozremo natanko 30 let nazaj, ko so bile na skupščini Odvetniške zbornice Slovenije v Kodeks odvetniške poklicne etike zapisane prav te vrednote. Pravila, ki temeljijo na iskrenosti, poštenosti in državljskem pogumu – tistem pogumu, ki ga mora odvetnik nositi v sebi, ko se sooča z izzivi, ko brani tiste, ki ga potrebujejo, in ko se postavi za resnico, ne glede na to, kako zahtevna je pot do nje.

Danes, morda bolj kot kadar koli prej, se moramo vsi vedno znova obračati k tem temeljnim vrednotam. V svetu, ki se hitro spreminja, kjer so tekmovalnost, takšni in drugačni pritiski in negotovost pogosto naš vsakdan, se je potrebno vprašati: kako lahko še bolje živimo te vrednote? Kako lahko obudimo pomen tega plemenitega poklica, da preprečimo njegovo osamitev in izgubljanje njegovega bistva? Kako lahko poskrbimo, da odvetništvo ostane močno, človečno in nenazadnje navdihujoče tudi za mlade kolege, ki šele vstopajo v ta svet?

Odgovore na ta vprašanja je gotovo najti tudi v temi, kateri je Svet odvetniških zbornic in pravniških združenj Evrope – CCBE namenil letošnji evropski dan odvetnikov in o kateri boste razpravljali tudi na današnji okrogli mizi; govorim o samoregulaciji odvetniškega poklica in njenem pomenu za vladavino prava, demokracijo, zakonitost in spoštovanje človekovih pravic. Samoregulacija, ki omogoča neodvisno delovanje odvetnikov, krepi avtonomijo pravosodnega sistema, zagotavlja visoke etične standarde in s tem podpira zaupanje javnosti v pravno državo, kar je tako zelo pomembno.

To vključuje tudi postavljanje ustreznih standardov za vstop v odvetniške vrste, etični kodeks, disciplinske postopke, nenehno neodvisno strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje ter prepotrebno prilagajanje spremembam, tudi tistim povezanim s tehnološkim napredkom. Vsi ti elementi se morajo oblikovati znotraj visoko strokovne odvetniške skupnosti in ne pod vplivom političnih ali kakšnih drugih interesov. Le tako lahko zagotovimo neodvisnost odvetnikov, ki je bistvena za zaščito človekovih pravic in delovanje pravosodnega sistema kot samostojne veje oblasti. Lahko se samo strinjamo, da brez neodvisnih odvetnikov ni pravice.

Ta neodvisnost je namreč ključna, da odvetniki lahko svetujete, pomagata in zastopata svoje stranke brez diskriminacije, pritiskov ali vmešavanja, brez napadov, groženj, nadlegovanja ali zastraševanja. To pa seveda po drugi strani zahteva tudi stroge disciplinske postopke, ki obravnavajo kršitve, s čimer se varujejo stranke in ohranja integriteta poklica. Seveda pa neodvisnost terja tudi ustrezno vrednotenje dela odvetnikov. Za delovanje odvetniškega poklica je pomembno tudi primerno in pravično plačilo, ki omogoča samostojno delo.

Pomembna dimenzija samostojnosti in neodvisnosti odvetništva je tudi položaj OZS kot stanovske organizacije odvetnikov v razmerju do zakonodajne in izvršilne veje oblasti. Način medsebojnega sodelovanja je bistvenega pomena za pravno varnost in je v postopkih sprejemanja predpisov potrebno in nujno upoštevati tudi mnenje odvetništva, sicer je ustavno zagotovljena samostojnost in neodvisnost odvetništva le črka na papirju.

Čeprav ima torej samoregulacija veliko prednosti in povečuje fleksibilnost in odzivnost pravnega sistema, kar je bistveno za ohranjanje stabilnosti in legitimnosti v demokratičnih družbah, ni brez izzivov. Lahko namreč vodi k pomanjkanju preglednosti ali odgovornosti. Odgovor na to so transparentnost njenih postopkov in ohranitev oziroma krepitev visokih etičnih standardov. K samoregulaciji je potrebo torej pristopiti na način, da služi tako pravni skupnosti kot širši družbi.

Spoštovani,

demokratična družba temelji na zaupanju v institucije, ki varujejo pravice državljanov in prebivalcev. Pravni sistem in v njem delujoči odvetniki ste ključni pri ohranjanju tega zaupanja.

Slovensko odvetništvo je danes sodoben, napreden in pomemben del našega pravosodnega sistema. A čeprav deluje v skladu z evropskimi standardi in demokratičnimi načeli, je pomembno, da ostane odprto za spremembe. Le tako bo odvetništvo znova prva izbira za mlade, ki iščejo poklic, v katerem lahko najdejo smisel, globoko odgovornost in hkrati neizmerno čast.

Kolegice in kolegi,

v prvi vrsti vi, pa tudi vsi skupaj nosimo odgovornost, da ohranimo žar in ponos odvetniškega poklica, katerega klic seže dlje od sodnih dvoran. Naj nas vse vodi občutek za pravičnost, srčnost in spoštovanje. Tako bomo še naprej gradili mostove zaupanja in v naši družbi ustvarjali prostor za resnico in pravico.

Hvala vsem za vaš prispevek in vse dobro na vaši poti tudi naprej.